

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Навчально-науковий інститут інноватики, природокористування та
інфраструктури
Кафедра бізнес-аналітики та інноваційного інжинірингу

ВАСЬКІВ Дмитро Іванович

**Управління фінансовим станом підприємства засобами
фінансової діагностики / Management of the financial state
of the enterprise by means of financial diagnostics**

спеціальність: 071 – Облік і оподаткування
освітньо-професійна програма – Бізнес-аналітика та управління
інноваційними системами

Кваліфікаційна робота

Виконав студент групи
ОБАмнв – 21
Д. І. Васьків

Науковий керівник:
д.е.н., професор
Р. Ф. Бруханський

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри
_____ **Р. Ф. Бруханський**

ТЕРНОПІЛЬ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
1.1. Теоретичні засади управління фінансовим станом підприємства.....	5
1.2. Методичні аспекти аналізу фінансового стану підприємства засобами фінансової діагностики.....	10
Висновки до розділу 1.....	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» ЗАСОБАМИ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ.....	21
2.1. Оцінка платоспроможності і фінансової стійкості підприємства.	21
2.2. Оцінка ділової активності та прибутковості підприємства.	36
Висновки до розділу 2.....	41
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА ЗАСОБАМИ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ.....	43
3.1. Напрями покращення управління фінансовим станом підприємства засобами фінансової діагностики.....	43
3.2. Формування фінансової стратегії підприємства.....	47
Висновки до розділу 3.....	51
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	56

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасних умовах економіки суб'єкти господарювання самостійно планують і здійснюють свою фінансово-економічну діяльність, що відбувається в умовах нестабільності економічної системи, високого рівня конкуренції та зростаючих фінансових ризиків. Така ситуація зумовлює необхідність забезпечення стабільного фінансового стану підприємств, створення ефективної системи управління фінансами за основними напрямками діяльності та грамотного підходу до управління з метою підтримання платоспроможності, прибутковості й фінансової стійкості як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі.

Тому актуальною стала проблема ефективного управління фінансовим станом, що зумовлює потребу в розробці системи діагностики, попередження банкрутства та стратегій виходу з кризових ситуацій безпосередньо на підприємствах.

Проблемою ефективного управління фінансовим станом підприємства займаються багато науковців таких як: М.Ю. Аверіна, Г.В. Савицька, Ю.С. Цал-Цалко, М.Д. Білик, У. Бівер, І.О. Бланк, Є.Ф. Брегхем, І.Є. Андрющенко, О.П. Кириленко; О.Г. Поддєрьогін та інші, в роботах яких можна побачити напрями удосконалення управління фінансовим станом підприємства.

Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне обґрунтування підходів до управління фінансовим станом підприємства в сучасних умовах економічного розвитку. У роботі використано матеріали ТОВ «ВМК-Україна».

Об'єктом дослідження є показники фінансового стану підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні аспекти управління фінансовим станом підприємств із використанням засобів фінансової діагностики.

При написанні роботи було поставлено наступні завдання:

- узагальнення та систематизація теоретичних засад управління фінансовим станом підприємства;

- визначення інструментів фінансової діагностики для управління фінансовим станом підприємства;
- оцінка фінансового стану підприємства за допомогою засобів фінансової діагностики;
- розробка пропозицій щодо вдосконалення системи управління фінансовим станом підприємства;
- обґрунтування використання матриці фінансової стійкості для підвищення ефективності управління фінансовим станом підприємства.

Методи дослідження: діалектичних метод, метод наукової абстракції, метод економічної теорії, принцип системності, структурно-функціональний підхід, методи аналізу і синтезу, індукції та дедукції тощо.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в поглибленні теоретичних основ і розробці практичних рекомендацій щодо управління фінансовим станом підприємств за допомогою інструментів фінансової діагностики на прикладі ТОВ «ВМК-Україна».

Апробація результатів дослідження. Отримані результати досліджень з теоретичних та методичних аспектів управління фінансовим станом підприємства та шляхів його покращення опубліковані у збірниках тез за результатами: III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Слобожанські наукові читання: соціально - економічні та гуманітарно-правові виміри» 24-25 жовтня 2024р; XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансове та інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки бізнесу в умовах воєнної економіки та повоєнного відновлення: виклики та перспективи» 13-15 листопада, м. Харків.

Обсяг і структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи викладено на 59 сторінках. Кваліфікаційна робота містить 12 таблиць, 3 рисунки. Список використаних літературних джерел охоплює 44 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Теоретичні засади управління фінансовим станом підприємства

Сучасний стан функціонування підприємств в Україні в умовах ринкової економіки вимагає вдосконалення умов і принципів управління фінансовим станом суб'єктів господарювання. У процесі їх діяльності виникає проблема ефективного управління фінансами, що зумовлює потребу в проведенні детального аналізу, створенні системи діагностики та запобігання банкрутству підприємств.

Практика управління фінансовим станом підприємств України показує, що економічна стабільність і ефективність виробничої діяльності значною мірою залежать від успішної реалізації економічних інтересів усіх учасників господарського процесу, як самого підприємства, так і його партнерів.

Аналіз літератури вказує на різноманітні підходи до трактування поняття «фінансовий стан підприємства». Так, Г.В. Савицька [6, с. 475] пропонує визначати фінансовий стан підприємства як : «економічну категорію, яка відображає стан капіталу в процесі його кругообігу та спроможність суб'єкта до саморозвитку на фіксований момент часу». Аналогічну точку зору висловлює і І.Ф. Прокопенко [7, с. 115]. О.В. Павловська та Н.М. Притуляк [8, с. 15]. Вони зазначають, що: « Фінансовий стан підприємства є ключовою характеристикою його економічної діяльності, адже саме він визначає конкурентоспроможність суб'єкта господарювання, його потенціал для успішної співпраці, а також рівень захищеності економічних інтересів як самого підприємства, так і його партнерів у фінансових та інших відносинах.» зазначають Р.С. Сайфулін, Е.В. Негашев [10, с. 82], Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна [10, с. 322], Р.О. Костирко [11, с. 655].

М.Д. Білик [12, с. 87] розглядає: «Фінансовий стан підприємства можна визначити як його актуальну (зафіксовану на певний момент) і потенційну здатність забезпечувати фінансування поточної діяльності, розвиток і виконання зобов'язань перед партнерами та державою. Іншими словами, фінансовий стан характеризує спроможність підприємства своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання..» Подібно думає і М.Я. Дем'яненко. [13, с. 378]. М.Ф. Коробов [14, с. 55] вважає, що: «Фінансовий стан підприємства є багатограним поняттям, яке об'єднує різні підходи до його визначення. Зокрема: «Це складна, інтегрована характеристика якості діяльності підприємства, що враховує багато показників». Такого підходу дотримується О.Я. Базилінська [15, с. 6], яка розглядає фінансовий стан як сукупність показників. М.Н. Крейніна описує фінансовий стан як: «показник економічної діяльності підприємства, що відображає його ділову активність і надійність» [16, с. 11]. Ю.С. Цал-Цалко зазначає, що: «фінансовий стан підприємства характеризується передусім його фінансовою стійкістю» [17, с. 457]. Г.Б. Поляк вважає, що фінансовий стан визначається як кінцевий результат діяльності підприємства [18, с. 215]. Колектив авторів, включаючи А.М. Поддєрьогіна, трактує фінансовий стан як: «комплексне поняття, що є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин. Воно визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, які відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів підприємства» [19, с. 310].

Отже, фінансовий стан підприємства розглядається як багатофакторне явище, що враховує економічну стійкість, ефективність діяльності та фінансові ресурси.

Таким чином, фінансовий стан підприємства – це комплексна характеристика його діяльності в певний період, яка об'єднує різні показники і відображає рівень забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, ефективність їх використання, наявність власних оборотних коштів для

виконання зобов'язань та здійснення своєчасних грошових розрахунків, а також забезпечення стабільного функціонування та розвитку в майбутньому.

На фінансовий стан підприємства, його стійкість і стабільність значною мірою впливають успішні результати виробничої, комерційної та фінансової діяльності. Це підкреслює важливість систематичного оцінювання фінансового стану підприємства, своєчасного виявлення та усунення проблем у фінансовій діяльності, а також прийняття обґрунтованих управлінських рішень для покращення фінансових показників та запобігання банкрутству.

Фінансовий стан, як твердять науковці [1, с. 99]: «це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії усіх елементів системи фінансових відносин підприємства». Фінансовий стан є більш загальним і широким поняттям, ніж фінансова стабільність і фінансова стійкість.

Щоб обґрунтувати значення поняття «управління фінансовим станом підприємства» слід спочатку оцінити термін «управління». Л.І. Нечаюк та Н.О. Телеш, вважають, що: «управління — це процес впливу на діяльність підприємства з метою досягнення поставлених цілей через раціональне використання ресурсів та ефективно прийняття рішень на всіх етапах функціонування організації.» П. Ф. Друкер у своїй науковій праці «Практика менеджменту» аналізує управління як у широкому, так і у вузькому значенні. У широкому сенсі управління розглядається як загальна система відносин і процесів, що відбуваються в природі та суспільстві. У вузькому ж розумінні воно представляє собою технологічну організацію управлінського об'єкта [1, с. 45].

Інструменти діагностики фінансового стану підприємства показано на рисунку 1.1.

Оцінка фінансового стану підприємства в ринковій економіці відіграє ключову роль у визначенні його конкурентоспроможності, фінансової стійкості та надійності як ділового партнера. Оптимальний фінансовий стан підприємства значною мірою залежить від здатності його фінансової системи

протистояти впливу різноманітних зовнішніх та внутрішніх чинників. Це підкреслює важливість регулярної оцінки фінансової стійкості та розробки шляхів підвищення її ефективності.

Рис. 1.1. Інструменти діагностики фінансового стану підприємства

Примітка. Складено за джерелом [12, с. 351].

В умовах зростання зовнішньої та внутрішньої конкуренції, ускладнення економічної ситуації та політичної нестабільності в країні підприємства нерідко опиняються на межі банкрутства через неефективне управління своїм фінансовим станом. Процесу формування управлінського рішення передують кілька етапів, які узагальнено відображено на рисунку 1.2.

Ефективне управління фінансовим станом, особливо в умовах несприятливого середовища, є ключовою умовою забезпечення успішної та прибуткової діяльності підприємства у довгостроковій перспективі.

Запобігти розвитку можливих кризових явищ, які впливають на діяльність підприємства, можна через забезпечення управлінського персоналу актуальною інформацією, регулярний моніторинг ситуації в країні та у світі, безперервний аналіз фінансового стану та оцінку фінансової стійкості підприємства. Важливим є також своєчасне визначення його здатності

втриматися на ринку під час кризи та забезпечити подальший розвиток після її завершення.

Рис. 1.2. Етапи формування управлінських рішень щодо фінансового стану підприємства

Примітка. Складено за джерелом [13, с. 352].

Суть управління фінансовим станом підприємства полягає у здійсненні ефективного та безперервного моніторингу, а також у досягненні оперативних, тактичних і стратегічних цілей, запланованих на поточний та майбутній періоди.

Отже, управління фінансовим станом підприємства є складним процесом, результатом якого стає досягнення позитивних фінансових показників та поступове зростання ринкової вартості підприємства.

Здійснення моніторингу та застосування різних методів оцінки фінансового стану дозволять фінансовим менеджерам ухвалювати ефективні та

своєчасні рішення щодо управління фінансовими активами підприємства, а також залучати необхідні фінансові ресурси на вигідних умовах. Це дасть змогу в умовах економічних змін застосовувати різноманітні моделі щоб управляти фінансами підприємства.

1.2. Методичні аспекти аналізу фінансового стану підприємства засобами фінансової діагностики

Метою аналізу фінансового стану підприємства є виявлення потенційних резервів для покращення результатів фінансової та господарської діяльності. Основна увага приділяється раціональному використанню фінансових ресурсів з метою підвищення конкурентоспроможності підприємства.

«Інформаційні джерела показників оцінювання фінансового стану підприємства включають: звітність фінансового стану підприємства – баланс (ф. № 1); звіт про фінансові результати (ф. № 2); звіт про рух грошових коштів (ф. № 3); звіт про власний капітал (ф. № 4), дані статистичної звітності та оперативні дані.» [21].

Стабільність фінансового стану підприємства, як правило, залежить від ефективної організації виробничої, комерційної та фінансової діяльності. Скорочення обсягів виробництва і продажів може спричинити зростання собівартості продукції, зниження виручки та прибутку, що, своєю чергою, погіршує фінансовий стан і платоспроможність підприємства.

Таким чином, забезпечення стабільної фінансової стійкості можна досягти через ретельне та ефективне управління всією сукупністю чинників, що впливають на успішність господарської діяльності у сфері виробництва продукції.

За даними літератури [21]: « показники, які характеризують фінансовий стан підприємств поділено на групи: 1) оцінка майнового стану; 2) ліквідності

та платоспроможності; 3) фінансової стійкості та стабільності; 4) ділової активності та руху грошових коштів; 5) прибутковості та рентабельності».

Отже, фінансовий стан підприємства являє собою комплексну характеристику його фінансового забезпечення, яка охоплює різні аспекти фінансової діяльності. Економічний зміст фінансового стану підприємства визначається такими показниками, як фінансова стійкість, стабільність, ліквідність і ділова активність. Ліквідність показує здатність підприємства своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання за короткостроковими боргами. Рентабельність демонструє ефективність використання ресурсів підприємства для отримання прибутку. Фінансова стійкість і стабільність відображають здатність підприємства протистояти економічним викликам і несприятливим зовнішнім умовам. Забезпеченість ресурсами характеризує рівень доступу підприємства до необхідних фінансових ресурсів для здійснення своєї діяльності. Вона включає аналіз капіталовкладень, джерел фінансування та ефективність управління наявними ресурсами.

Фінансовий звіт є ключовим інструментом для оцінки фінансового стану підприємства. Він включає такі складові: баланс, звіт про прибутки і збитки, звіт про зміни у власному капіталі та звіт про рух грошових коштів.

Фінансовий стан підприємства оцінюється як «стійкий» або «нестійкий (кризовий)», залежно від того, наскільки ефективно підприємство управляє своїми фінансами, чи здатне воно виконувати свої зобов'язання та забезпечити сталий розвиток. Оцінка фінансового стану є важливою не лише для самого підприємства, а й для зацікавлених сторін, таких як інвестори, кредитори та державні органи, оскільки вона допомагає зрозуміти стабільність підприємства, його здатність виконувати зобов'язання та перспективи розвитку.

Оцінка майнового стану є важливим аспектом для підприємств і включає наступні етапи:

1. Оцінка рівня забезпеченості виробництва майном.
2. Аналіз структури активів, основного та оборотного капіталу.

3. Оцінка розміщення наявного капіталу в активі балансу.
4. Визначення впливу на фінансові та господарські результати.

Майновий стан підприємства безпосередньо впливає на його фінансові показники та загальну ефективність. Ефективне управління майном сприяє підвищенню продуктивності, зменшенню витрат та збільшенню конкурентоспроможності підприємства на ринку. Такий аналіз допомагає керівництву ухвалювати обґрунтовані рішення щодо інвестування, ефективного управління активами та оптимізації майнового стану, що сприяє досягненню стратегічних цілей підприємства.

Ліквідність та платоспроможність підприємства є важливими показниками, які відображають його фінансовий стан. Ліквідність визначає здатність підприємства своєчасно виконувати свої короткострокові зобов'язання, а платоспроможність — забезпеченість його активів для покриття всіх зобов'язань, що може впливати на стабільність та розвиток підприємства. Ліквідність активів, ліквідність балансу та ліквідність підприємства є ключовими аспектами фінансового управління та визначаються через різні показники, що аналізують фінансовий стан підприємства.

Ліквідність активів визначається відносно пасиву балансу і характеризує здатність активів перетворюватися на грошові кошти. Цей показник вимірюється через коефіцієнт ліквідності, який оцінює спроможність підприємства виконати свої поточні зобов'язання.

Ліквідність балансу відображає узгодженість обсягів та ліквідності активів з розмірами і термінами погашення зобов'язань. Вона характеризує рівновагу між активами та пасивами і показує, наскільки активи покривають боргові зобов'язання підприємства.

Ліквідність підприємства свідчить про здатність підприємства забезпечити надходження грошових коштів через реалізацію активів або залучення зовнішнього фінансування. Цей показник оцінюється як поточна, так і перспективна платоспроможність підприємства.

Поточна платоспроможність — це здатність підприємства своєчасно виконувати свої поточні зобов'язання як негайно, так і в найближчому майбутньому. Це поняття є тотожним ліквідності, оскільки визначає здатність підприємства реалізувати свої активи в короткий термін і без значних втрат. Оцінка поточної платоспроможності здійснюється за допомогою різних показників, зокрема коефіцієнта поточної ліквідності.

Перспективна платоспроможність — це здатність підприємства виконувати свої зобов'язання в середньостроковій та довгостроковій перспективі. Вона оцінюється з урахуванням довгострокових фінансових планів та прогнозів, що дозволяють оцінити здатність підприємства підтримувати стабільність у майбутньому.

Узагальнюючи твердження зазначені у літературі [23], ліквідність активів, ліквідність балансу та ліквідність підприємства взаємодіють між собою, формуючи фінансову стійкість і визначаючи здатність підприємства виконувати фінансові зобов'язання на різних етапах його діяльності.

Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства здійснюється за показниками, що наведені у таблиці 1.1.

Фінансова стійкість є ключовим елементом загальної стійкості підприємства. Її досягнення потребує ефективного фінансового та господарського управління, а також здатності підприємства адаптуватися до змін у ринкових умовах.

Розвинута фінансова стійкість забезпечує підприємству необхідні ресурси для підтримки конкурентоспроможного виробництва, впровадження інновацій та забезпечення довгострокового успіху в умовах змінного ринку.

Аналіз фінансової стійкості підприємства здійснюють за такими показниками (табл. 1.2).

«Наведені показники фінансової стійкості характеризують структуру капіталу (власного, залученого) аналізованого підприємства, його фінансовий запас міцності та стабільності на довгострокову перспективу» [39].

Таблиця 1.1

Показники оцінювання ліквідності (платоспроможності) підприємства

№ з/п	Назва показника	Порядок розрахунку
1.	«Сума власних обігових коштів»	«Поточні активи» – «Поточні зобов'язання»
2.	«Маневреність власних обігових коштів»	«Грошові кошти та їх еквіваленти» / «Сума власних обігових коштів підприємства»
3.	«Коефіцієнт покриття загальний»	«Поточні активи» / «Поточні зобов'язання»
4.	«Коефіцієнт швидкої ліквідності»	(«Грошові кошти та їх еквіваленти» + «Поточні фінансові інвестиції» + «Дебіторська заборгованість») / «Поточні зобов'язання»
5.	«Коефіцієнт абсолютної ліквідності»	«Грошові кошти та їх еквіваленти» / «Поточні зобов'язання»
6.	«Частка обігових коштів у активах підприємства»	«Поточні активи» / «Балансова вартість активів підприємства»
7.	«Частка власних обігових коштів у покритті запасів»	(«Власні обігові кошти» / «Вартість запасів») x 100
8.	«Коефіцієнт загальної ліквідності» «(частка грошових коштів та їх еквівалентів у поточних активах)»	(«Грошові кошти та їх еквіваленти» / «Поточні активи») x 100%

Примітка. Складено за джерелом [39].

Таблиця 1.2

Показники оцінювання фінансової стійкості та стабільності підприємства

№ з/п	Назва показника	Порядок розрахунку
1.	«Сума власних обігових коштів»	«Поточні активи» – «Поточні зобов'язання»
2.	«Маневреність власних обігових коштів»	«Грошові кошти та їх еквіваленти» / «Сума власних обігових коштів підприємства»
3.	«Коефіцієнт покриття загальний»	«Поточні активи» / «Поточні зобов'язання»
4.	«Коефіцієнт швидкої ліквідності»	(«Грошові кошти та їх еквіваленти» + «Поточні фінансові інвестиції» + «Дебіторська заборгованість») / «Поточні зобов'язання»
5.	«Коефіцієнт абсолютної ліквідності»	«Грошові кошти та їх еквіваленти» / «Поточні зобов'язання»
6.	«Частка обігових коштів у активах підприємства»	«Поточні активи» / «Балансова вартість активів підприємства»
7.	«Частка власних обігових коштів у покритті запасів»	(«Власні обігові кошти» / «Вартість запасів») x 100
8.	«Коефіцієнт загальної ліквідності» «(частка грошових коштів та їх еквівалентів у поточних активах)»	(«Грошові кошти та їх еквіваленти» / «Поточні активи») x 100%

Примітка. Складено за джерелом [5; 7; 20; 21; 39].

Ділова активність є важливим фактором щоб забезпечити конкурентоспроможність підприємства в умовах ринку. Покращення показників ділової активності охоплює різні аспекти операційної та комерційної діяльності, зокрема оптимізацію використання ресурсів і виявлення резервів для підвищення ефективності. Це дозволяє підприємствам адаптуватися до змін у ринковому середовищі, поліпшити виробничі процеси та збільшити свою частку на ринку.

Оцінка ділової активності підприємства здійснюється за допомогою таких показників: швидкість обороту засобів; оцінки прибутковості та рентабельності

Швидкість обороту засобів — один із важливих аспектів ділової активності, що характеризує ефективність використання активів. Прискорення обороту активів можна досягти через ефективне управління запасами, активами та обіговим капіталом. Це дозволяє зменшити час, необхідний для перетворення ресурсів у грошові кошти, покращуючи ліквідність і зменшуючи потребу в додаткових фінансових ресурсах.

Показники оцінки прибутковості та рентабельності — оцінюють фінансові результати діяльності підприємства, враховуючи прибуток та доходи, порівняно з використаними ресурсами. Абсолютні та відносні показники, такі як рентабельність продажів, рентабельність капіталу, дозволяють визначити ефективність виробництва і використання власних ресурсів, що прямо впливає на ділову активність і стабільність підприємства.

Оцінка ділової активності є критично важливою для успіху підприємства, оскільки вона безпосередньо впливає на підвищення його ефективності та конкурентоспроможності в умовах ринку. Ефективне використання ресурсів, оптимізація процесів та прискорення обороту активів стають стратегічними завданнями для досягнення стабільного розвитку, зниження витрат та підвищення рентабельності. Це дозволяє підприємствам сектора не тільки

зберігати свою позицію на ринку, але й активно розвиватися в умовах конкуренції та економічних змін.

Показники оцінки ділової активності підприємства показані у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Показники четвертої групи оцінювання ділової активності і руху грошових коштів підприємства

№ з/п	Назва показника	Порядок розрахунку
1.	«Коефіцієнт оборотності всього капіталу підприємства»	«Дохід від реалізації продукції та ін. доходи підприємства» / «Середнє значення суми власного і залученого капіталу»
2.	«Коефіцієнт оборотності оборотних активів»	«Дохід від реалізації продукції» / «Середні залишки оборотних активів»
3.	«Коефіцієнт оборотності власного капіталу»	«Дохід від реалізації продукції та ін. доходи підприємства» / «Середнє значення власного капіталу»
4.	«Коефіцієнт оборотності власних обігових коштів»	«Дохід від реалізації продукції» / «Середні залишки власних обігових коштів»
5.	«Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості»	«Дохід від реалізації продукції» / «Середнє значення дебіторської заборгованості»
6.	«Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за продукцію, роботи, послуги»	«Дохід від реалізації продукції» / «Середнє значення кредиторської заборгованості»
7.	«Оборотність обігових коштів підприємства»	«Середні залишки обігових коштів» / «Дохід від реалізації продукції»

Примітка. Складено за джерелом [5; 7; 20; 21; 39].

Використовуючи показники, як оборотності активів, оборотності запасів та оборотності дебіторської заборгованості, можна оцінити ефективність управління ресурсами підприємства. Ці показники показують, наскільки швидко підприємство здатне використовувати свої активи для генерування доходів та покриття поточних зобов'язань.

Для порівняльного аналізу фінансових результатів також використовуються абсолютні показники, такі як маса доходів, витрат, прибуток тощо. Вони дають можливість оцінити загальний фінансовий результат діяльності підприємства та порівняти його з попередніми періодами або з

конкурентами на ринку. Ці показники є важливими для розуміння фінансового стану підприємства та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Разом з використанням абсолютних показників, відносні показники теж важливі щоб оцінювати фінансові результати підприємств. Вони розраховуються діленням отриманого ефекту (доходу, прибутку) до використаних ресурсів, що дозволяє визначити «рентабельність» і «коефіцієнт дохідності». Ці показники відображають, скільки доходу або прибутку (або збитків) підприємство отримує на кожен гривню інвестицій, що вкладені у виробництво та реалізацію продукції. Вони допомагають оцінити ефективність використання ресурсів і є важливими для порівняння фінансової ефективності різних підприємств у галузі.

Фінансовий аналіз передбачає використання різних показників рентабельності, які допомагають оцінити, яку кількість прибутку («балансового», «чистого», «операційного» тощо) підприємство одержує з одиниці «реалізованої продукції», «активів», «власного капіталу» тощо.

Оцінку прибутковості та рентабельності підприємства здійснюють за показниками, наведеними в таблиці (табл. 1.4).

Оцінка прибутковості та рентабельності підприємства здійснюється за наступними основними показниками: рентабельність продажу; рентабельність продукції; рентабельність операційної діяльності; рентабельність активів; рентабельність власного капіталу; рентабельність основного капіталу; рентабельність активів; рентабельність всього капіталу [8; 32; 39].

Таблиця 1.4

**Показники оцінювання прибутковості та рентабельності
підприємства**

№ з/п	Назва показника	Порядок розрахунку
1.	«Рентабельність продажу»	«Прибуток від реалізації продукції» / «Дохід від реалізації продукції» x 100
2.	«Рентабельність продукції»	«Прибуток від реалізації продукції» / «Повну собівартість реалізованої продукції» x 100
3.	«Рентабельність операційної діяльності»	«Прибуток від операційної діяльності» / («Собівартість реалізованої продукції» + «операційні витрати») x 100
4.	«Рентабельність активів»	«Прибуток після сплати податків та дивідендів на привілейовані акції» / («Усього активи» – «нематеріальні активи») x 100
5.	«Рентабельність власного капіталу»	«Чистий прибуток» / «Середня величина власного капіталу» x 100
6.	«Рентабельність основного капіталу»	«Чистий прибуток» / «Середня величина основного капіталу»
7.	«Рентабельність всього капіталу підприємства»	«Прибуток від звичайної діяльності» / «Середня величина капіталу підприємства»

Примітка. Складено за джерелом [5; 7; 20; 21; 39]

Рентабельність продажу — відображає частку прибутку від реалізації продукції на одиницю виручки підприємства. Це показник ефективності продажу продукції.

Рентабельність продукції — показує частку прибутку від реалізації продукції на одиницю витрат, пов'язаних з виробництвом цієї продукції. Цей показник дозволяє оцінити ефективність виробництва продукції.

Рентабельність операційної діяльності — відображає частку прибутку від операційної діяльності на одиницю витрат підприємства. Визначає, наскільки ефективно підприємство управляє своїми операційними витратами.

Рентабельність активів — характеризує частку прибутку (після сплати податків і дивідендів на привілейовані акції) на одиницю активів підприємства. Це важливий показник, що показує ефективність використання активів для отримання прибутку.

Рентабельність власного капіталу — відображає частку чистого прибутку на одиницю власного капіталу підприємства, показуючи, наскільки ефективно підприємство використовує свої власні кошти для генерування прибутку.

Рентабельність основного капіталу — показує частку чистого прибутку на одиницю основного капіталу підприємства, що дає уявлення про ефективність використання основних засобів підприємства.

Рентабельність всього капіталу — відображає частку чистого прибутку на одиницю всього капіталу (власного та позиченого) підприємства, що дозволяє оцінити загальну ефективність використання капіталу.

Ці показники дають змогу комплексно оцінити фінансову ефективність підприємства, розкриваючи різні аспекти його діяльності та можливості для покращення рентабельності.

Таким чином, для ефективного управління фінансовим станом підприємства необхідна всебічна оцінка, що включає аналіз таких ключових аспектів, як: майновий стан, ліквідність і платоспроможність, фінансова стійкість та стабільність, ділова активність та прибутковість. Всебічна оцінка фінансового стану підприємства дозволяє об'єктивно визначити наявні та потенційні можливості для розвитку фінансово-господарської діяльності, а також необхідність у додаткових фінансових ресурсах. Це підвищує якість прийняття управлінських рішень, що, в свою чергу, сприяє збільшенню фінансових результатів підприємства та досягненню його оперативних, тактичних і стратегічних цілей.

Висновки до розділу 1

Суть управління фінансовим станом підприємства полягає у здійсненні безперервного та ефективного моніторингу, спрямованого на досягнення короткострокових, середньострокових і довгострокових цілей, запланованих як на поточний, так і на майбутній періоди.

Цей процес є складним і багатоаспектним, а його кінцевим результатом стає поліпшення фінансових показників, забезпечення стійкого розвитку та поступове зростання ринкової вартості підприємства. Завдяки моніторингу та використанню різних методів оцінки фінансового стану, фінансові менеджери можуть ухвалювати обґрунтовані та своєчасні рішення щодо управління фінансовими активами й залучення ресурсів на вигідних умовах. Це дозволяє адаптувати фінансове управління до умов економічної нестабільності шляхом впровадження різноманітних управлінських моделей.

Для ефективного управління фінансовим станом необхідна комплексна оцінка, яка охоплює аналіз таких ключових аспектів, як: майновий стан; ліквідність та платоспроможність; фінансова стійкість та стабільність; ділова активність; прибутковість.

Така всебічна оцінка дозволяє об'єктивно оцінити як поточні, так і потенційні можливості розвитку підприємства, визначити потребу у додаткових ресурсах, а також прийняти оптимальні управлінські рішення. У результаті це сприяє підвищенню фінансових результатів, покращенню конкурентоспроможності та досягненню поставлених цілей на всіх рівнях управління.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» ЗАСОБАМИ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ

2.1. Оцінка платоспроможності і фінансової стійкості підприємства

ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» (код ЄДРПОУ 31976055) було зареєстроване 13 травня 2002 року із статутним капіталом у розмірі 205 000 000,00 грн. Підприємство спеціалізується на виробництві меблів, дерев'яних будівельних конструкцій, столярних виробів, а також на наданні допоміжних послуг у сфері наземного транспорту. ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» є частиною групи з ТОВ «ГЕРБОР-ХОЛДІНГ», що є провідним виробником та експортером корпусних меблів в Україні та за її межами. Підприємство розташоване в м. Нововолинськ Волинської області, де продукція виготовляється за допомогою сучасного деревообробного обладнання з дотриманням екологічних стандартів.

ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» має всі необхідні сертифікати якості, гігієнічні висновки, відповідність ДСТУ та інші дозволи, які забезпечують можливість реалізації продукції на міжнародному ринку.

У 2022 році підприємство успішно пройшло сертифікацію та отримало сертифікат FSC® (код ліцензії FSC-C177149). Цей сертифікат підтверджує, що продукція виготовляється з деревини, отриманої з легальних джерел відповідно до міжнародних екологічних і соціальних стандартів, що дотримуються відповідальними лісозаготівельними та деревообробними компаніями.

16 серпня 2023 року ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» стало третім підприємством в Україні, яке отримало статус Авторизованого Економічного Оператора (АЕО-С № UAAEOC23000005). Цей статус визнається країнами Євросоюзу та учасниками Конвенції про процедуру спільного транзиту (NCTS), що засвідчує безпечність, надійність і конкурентоспроможність підприємства на міжнародному ринку.

Наявність статусу АЕО-С надає компанії низку переваг, серед яких: можливість спрощеного оформлення вантажів; гарантована доставка вантажів до місця призначення; скорочення часу на перетин митного кордону (пріоритетне обслуговування вантажних автомобілів); сприяння безпечній торгівлі; зменшення ризиків у процесі митного оформлення товарів завдяки автоматизованій системі аналізу.

Такий статус підвищує ефективність логістичних процесів і сприяє зміцненню позицій підприємства на міжнародному ринку.

Аналіз фінансового стану ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» розпочнемо із вивчення забезпеченості майном підприємства, а також структури активів основного та оборотного капіталу, що дозволить оцінити стабільність і фінансову стійкість компанії.

Аналіз основних показників активів балансу наведено в таблиці 2.1.

Проаналізувавши таблицю, можна зробити висновки, що загальна вартість майна ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» протягом 2021-2023 років збільшилася на 23101 тис. грн. (5,3%) і становила 458230 тис. грн. Збільшення відбулось в результаті приросту вартості основних засобів на 6589 тис. грн. (10%), а також за рахунок збільшення: виробничих запасів на 6007 тис. грн. (7,6%); незавершеного виробництва на 325 тис. грн. (7,2%); товарів на 1795 тис. грн. (8,6%). Позитивним є факт збільшення грошових коштів за аналізований період на 2371 тис. грн. (44%). Що стосується збільшення дебіторської заборгованості за товари, роботи і послуги на 17971 тис. грн. (87%), то цей факт сприятиме вивільненню грошових коштів з обороту і негативно позначиться на платоспроможності і діловій активності підприємства.

Вагому частину майна підприємства займають необоротні активи, вартість яких склала 199946 тис. грн. у 2023 році, що становить 46,09% у структурі активів товариства. Слід зазначити, що основну частину активів ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» займають оборотні засоби. Їх вартість у 2023 році становила 258284 тис. грн., або 56,37% у структурі активів підприємства.

Таблиця 2.1

Основні показники активів балансу ТОВ «ВМК-УКРАЇНА», тис. грн.

Статті активу балансу	Код рядка	2021р.	2022р.	2023р.	2023р. +,- до 2021р.	2023р. в% до 2021р.	Питома вага у майні підприємства,%			2023р. +,- до 2021р.
							2021р.	2022р.	2023р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I. «Необоротні активи»										
«Нематеріальні активи»	1000	7	9	9	2	128,57	0,00	0,00	0,00	0,00
«первісна вартість»	1001	120	113	94	-26	78,33	0,03	0,03	0,02	-0,01
«накопичена амортизація»	1002	113	104	85	-28	75,22	0,03	0,02	0,02	-0,01
«Незавершені капітальні інвестиції»	1005	0	7931	0	0	0	0,00	1,76	0,00	0,00
«Основні засоби»	1010	65321	67229	71910	6589	110,09	15,01	14,91	15,69	0,68
«первісна вартість»	1011	160648	167515	176946	16298	110,15	36,92	37,16	38,62	1,70
«знос»	1012	95327	100286	105036	9709	110,18	21,91	22,24	22,92	1,01
«Інші фінансові інвестиції»	1035	95327	100286	105036	9709	110,18	21,91	22,24	22,92	1,01
«Відстрочені податкові активи»	1045	1500	1770	1476	-24	98,40	0,34	0,39	0,32	-0,02
Усього за розділом I	1095	201834	207806	199946	-1888	99,06	46,38	46,09	43,63	-2,75
II. «Оборотні активи»										
«Запаси»	1100	202334	213491	205582	3248	101,61	46,50	47,35	44,86	-1,64
«Виробничі запаси»	1101	79366	79143	85373	6007	107,57	18,24	17,55	18,63	0,39
«Незавершене виробництво»	1102	4523	4126	4848	325	107,19	1,04	0,92	1,06	0,02
«Готова продукція»	1103	97635	106087	92756	-4879	95,00	22,44	23,53	20,24	-2,20

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
«Товари»	1104	20810	24135	22605	1795	108,63	4,78	5,35	4,93	0,15
«Дебіторська заборгованість за продукцію; товари, роботи, послуги»	1125	20438	19539	38409	17971	187,93	4,70	4,33	8,38	3,69
«Дебіторська заборгованість за розрахунками»: за виданими авансами	1130	1290	1192	2440	1150	189,15	0,30	0,26	0,53	0,24
«з бюджетом»	1135	142	38	1404	1262	988,73	0,03	0,01	0,31	0,27
«Інша поточна дебіторська заборгованість»	1155	203	205	256	53	126,11	0,05	0,05	0,06	0,01
«Гроші та їх еквіваленти»	1165	5321	4776	7692	2371	144,56	1,22	1,06	1,68	0,46
«Готівка»	1166	54	57	49	-5	90,74	0,01	0,01	0,01	0,00
«Рахунки в банках»	1167	5267	4716	7643	2376	145,11	1,21	1,05	1,67	0,46
«Витрати майбутніх періодів»	1170	25	19	9	-16	36,00	0,01	0,00	0,00	0,00
«Інші оборотні активи»	1190	3542	3769	2492	-1050	70,36	0,81	0,84	0,54	-0,27
Усього за розділом II	1195	233295	243029	258284	24989	110,71	53,62	53,91	56,37	2,75
III. «Необоротні активи, утримувані для продажу, і групи вибуття»	1200	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
«Всього активів»	1300	435129	450835	458230	23101	105,31	100,00	100,00	100,00	0,00

Динаміка показників, що характеризують майновий стан підприємства показана у таблиці 2.2. Відмітимо зростання показника первісної вартості основних засобів протягом 2021-2023 років з 160648 тис. грн. до 176946 тис. грн., або на 10,2%, відповідно коефіцієнт зносу склав з 59 5. Тобто, протягом аналізованого періоду, основні засоби ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» були придатними на 41%. «Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у вартості майна підприємства» становив 0,16. Це значить, що станом на 2023 рік основні засоби займали 16% у структурі майна підприємства. ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» слід звернути увагу на оновлення основних засобів, з метою модернізації всіх виробничих процесів на підприємстві – від закупівлі сировини до виробництва і реалізації готової продукції.

Таблиця 2.2

Динаміка оцінки майнового стану ТОВ «ВМК-Україна»

	2021р.	2022р.	2023р.	2023р. +,- до 2021р.	2023р. в% до 2021р.
«Первісна вартість основних засобів», тис. грн	160648,00	167515,00	176946,00	16298,00	110,15
«Знос», тис. грн	95327,00	100286,00	105036,00	9709,00	110,18
«Залишкова вартість основних засобів», тис. грн	65321,00	67229,00	71910,00	6589,00	110,09
«Вартість активів підприємства», тис. грн	435129,00	450835,00	458230,00	23101,00	105,31
«Коефіцієнт зносу основних засобів»	0,59	0,60	0,59	0,00	100,04
«Коефіцієнт придатності основних засобів»	0,41	0,40	0,41	0,00	99,95
«Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства»	0,15	0,15	0,16	0,01	104,54

Фінансовий стан підприємства безпосередньо залежить від обсягу коштів, якими воно розпоряджається, та ефективності їх використання. У структурі капіталу розрізняють дві основні категорії залежно від джерел походження та терміну використання: власний і позиковий капітал. Власний капітал включає кошти, які належать підприємству та не потребують повернення. Він є основою

фінансової стійкості й незалежності підприємства, визначаючи його здатність функціонувати без залучення сторонніх джерел фінансування. Позиковий капітал підлягає поверненню, зазвичай із нарахуванням відсотків, що створює додаткове фінансове навантаження на підприємство.

Оптимальне співвідношення власного і позикового капіталу є важливим фактором забезпечення фінансової стійкості та рентабельності діяльності підприємства.

Наявність та оцінку власного і позикового капіталу ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» наведено в таблиці 2.3. Як свідчать дані таблиці, вартість власного капіталу підприємства дещо збільшилася з 231330 тис. грн. у 2021 році до 233639 тис. грн у 2023 році, або на 5,3%. Збільшення власного капіталу підприємства відбулося за рахунок зростання нерозподіленого прибутку на 9,09%. Відповідно у структурі капіталу підприємства протягом 2021-2023 років власний капітал займає від 53,16% до 50,99%. Довгострокових зобов'язань у ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» протягом аналізованого періоду не було. Товариство забезпечувало свою господарську діяльність лише за рахунок власних коштів і поточних зобов'язань. Зокрема, поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи і послуги, що склала у 2021 році 174427 тис. грн. і зросла у 2023 році до 19122 тис. грн., або на 11,4%. У структурі капіталу ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» поточні зобов'язання і забезпечення склали 46,8% у 2021 році і 49,0% у 2023 році.

Розподіл капіталу за тривалістю використання є важливим для ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства. Це дозволяє чітко визначити, які кошти повинні бути спрямовані на довгострокові інвестиції, а які — на підтримку поточної діяльності.

Таблиця 2.3

Динаміка власного і позикового капіталу на ТОВ «ВМК-Україна», тис. грн.

Показники	Код ряд.	2021р.	2022 р.	2023 р.	2023р. +/- до 2021р.	2023р. в% до 2021р.	Питома вага у капіталі підприємства,%			2023р. +/- до 2021р.
							2021р.	2022р.	2023р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
«Власний капітал»										
«Зареєстрований (пайовий) капітал»	1400	205000	205000	205000	0	223,53	47,11	45,47	44,74	-2,38
«Резервний капітал»	1415	940	940	940	0	0,00	0,22	0,21	0,21	-0,01
«Нерозподілений прибуток» (непокритий збиток)	1420	25390	26161	27699	2309	0,00	5,84	5,80	6,04	0,21
Усього за розділом I	1495	231330	232101	233639	2309	88,62	53,16	51,48	50,99	-2,18
III. «Поточні зобов'язання і забезпечення»		-	-	-	-	-	-	-	-	-
«Короткострокові кредити банків»	1600	-	-	-	-	-	-	-	-	-
«Векселі видані»	1605	-	-	-	-	-	-	-	-	-
«Поточна кредиторська заборгованість» за: «довгостроковими зобов'язаннями»	1610	-	-	-	-	-	-	-	-	-
«товари, роботи, послуги»	1615	168320	174427	187442	19122	16,46	38,68	38,69	40,91	2,22
«розрахунками з бюджетом»	1620	1332	1338	19	-1313	17540,47	0,31	0,30	0,00	-0,30
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	1102	0	0	0	0,00	0,24	0,00	0,00

Продовження таблиці 2.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
«розрахунками зі страхування»	1625	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
розрахунками з оплати праці	1630	75	78	9	-66	25,33	0,02	0,02	0,00	-0,02
за одержаними авансами	1635	12179	21155	14493	2314	0,00	2,80	4,69	3,16	0,36
Поточні забезпечення	1660	2603	2446	3398	795	0,00	0,60	0,54	0,74	0,14
«Доходи майбутніх періодів»	1665	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Інші поточні зобов'язання	1690	19290	19290	19230	-60	75,13	4,43	4,28	4,20	-0,24
Усього за розділом III	1695	203799	218734	224591	20792	1,67	46,84	48,52	49,01	2,18
Загальна сума капіталу	1900	435129	450835	458230	23101	51,61	100,00	100,00	100,00	0,00

Власний капітал є ключовим джерелом самофінансування підприємства, забезпечуючи його фінансову незалежність. Однак у певних ситуаціях, наприклад, при сезонному характері виробництва, виключне використання власного капіталу може бути економічно не вигідним. У таких випадках залучення позикових коштів дозволяє підтримувати стабільність операційної діяльності. Більше того, за низьких ставок на позиковий капітал підприємство може підвищити свою рентабельність, використовуючи зовнішні ресурси для фінансування діяльності.

Вибір між власним і позиковим капіталом має базуватися на специфічних потребах і обставинах підприємства, щоб досягти максимальної ефективності та фінансової стабільності.

Співвідношення між власним та позиковим капіталом є визначальним для фінансової структури підприємства, його ринкової стійкості та здатності генерувати прибуток і управляти ризиками. Основними показниками, що характеризують цю структуру, є:

- Коефіцієнт фінансової автономії (або коефіцієнт незалежності), що відображає частку власного капіталу у загальній структурі фінансування.
- Коефіцієнт фінансової залежності, який показує рівень залучення позикових коштів.
- Плече фінансового важеля, що визначається як співвідношення позикового капіталу до власного. Високе значення даного показника показує про значну залежність підприємства від позикових ресурсів і збільшує фінансові ризики.

Збалансована фінансова структура забезпечує підприємству можливість ефективно функціонувати, мінімізуючи ризики та оптимізуючи витрати на капітал.

Розрахунок показників фінансової стійкості та стабільності ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» наведено в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Оцінка фінансової стійкості та стабільності ТОВ «ВМК-Україна»

Показники	2021р.	2022р.	2023р.	2023р. +,- до 2021р.	2023р. в% до 2021р.
«Власні обігові кошти», тис. грн.	29496,0	24295,0	33693,0	4197,0	114,23
«Оборотні активи», тис. грн.	233295,0	243029,0	258284,0	24989,0	110,71
«Вартість майна підприємства», тис. грн.	435129,0	450835,0	458230,0	23101,0	105,31
«Власний капітал», тис. грн.	231330,0	232101,0	233639,0	2309,0	101,00
«Залучений капітал», тис. грн.	203799,0	218734,0	224591,0	20792,0	110,20
«Довгострокові зобов'язання», тис. грн.	0,0	0,0	0,0	0,0	-
«Коефіцієнт автономії» (незалежності)	0,53	0,51	0,51	-0,02	95,91
«Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталів» (коефіцієнт фінансового ризиків)	0,47	0,49	0,49	0,02	104,65
«Коефіцієнт фінансової залежності»	0,47	0,49	0,49	0,02	104,65
«Коефіцієнт фінансової стабільності»	1,14	1,06	1,04	-0,09	91,65
«Маневреність власних коштів»	0,13	0,10	0,14	0,02	113,10
«Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів»	0,00	0,00	0,00	0,00	-
«Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами»	0,13	0,10	0,13	0,00	103,18

Як свідчать дані аналізу, фінансових коефіцієнтів ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» за період 2021-2023 років, коефіцієнт автономії (незалежності), який при

нормативному значенні $\geq 0,5$, становив 0,53 у 2021 році і 0,51 у 2023 році. Це свідчить, що підприємство досягло відносно високого рівня автономії, оскільки власний капітал забезпечує від 51% до 53% загальних фінансових ресурсів. Це вказує на спроможність підприємства покрити кредиторську заборгованість повністю. Коефіцієнт фінансової залежності, що визначає частку залучених коштів, збільшився з 0,47 у 2021 році до 0,49 у 2023 році. Це свідчить про незначне зростання залежності підприємства від позикового капіталу. Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу (фінансового ризику), який показує обсяг залучених коштів на одиницю власного капіталу, зріс з 0,47 у 2021 році до 0,49 у 2023 році. Це означає, що у 2021 році на 1 грн. власного капіталу припадало 0,47 грн. позикових коштів, а у 2023 році – 0,49 грн.

Коефіцієнт стабільності, який має нормальне значення > 1 , становив 1,14 у 2021 році та знизився до 1,04 у 2023 році. Це свідчить про тенденцію до зменшення стабільності співвідношення власних і залучених коштів.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами, при нормативному значенні $> 0,1$, упродовж аналізованого періоду перевищував норму і становив 0,13. Це свідчить про здатність підприємства фінансувати оборотні активи за рахунок власного капіталу.

Коефіцієнт маневреності власних коштів, який характеризує здатність підприємства маневрувати власним і довгостроковим позиковим капіталом (норматив $> 0,3$), у 2021-2023 роках становив лише 0,13. Це значно нижче від норми, що свідчить про низьку гнучкість у використанні власного капіталу.

Таким чином, ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» демонструє загалом прийнятний рівень автономії та фінансової стабільності, однак спостерігається зростання залежності від позикових коштів і зниження стабільності. Також суттєвим недоліком є низький рівень маневреності власних коштів, що може обмежувати фінансову гнучкість підприємства в умовах змін економічного середовища.

Отже, оцінка фінансового стану ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» виявила позитивну тенденцію щодо стійкого і стабільного стану протягом 2021-2023 років.

Платоспроможність є одним із ключових факторів успішної фінансової діяльності підприємства. Вона визначає здатність підприємства до своєчасного та у повному обсязі виконання своїх фінансових зобов'язань. Основну роль у підтриманні платоспроможності відіграють готівкові кошти та їх еквіваленти, такі як грошові залишки на рахунках, банківські депозити та ліквідні цінні папери, які можуть бути швидко перетворені на готівку.

Особливе значення має управління оборотом дебіторської заборгованості, оскільки швидке отримання платежів від клієнтів сприяє підвищенню ліквідності підприємства. Оптимізація співвідношення між зобов'язаннями та кредиторською заборгованістю також позитивно впливає на рівень платоспроможності.

Оцінка ліквідності та платоспроможності є критичною для забезпечення фінансової стабільності підприємства. Розрахунок ключових показників ліквідності дає змогу оперативно реагувати на потенційні фінансові виклики і приймати ефективні управлінські рішення. До основних показників ліквідності належать: абсолютна ліквідність (характеризує чи здатне підприємство погасити найбільш термінові зобов'язання виключно за рахунок грошових коштів і їх еквівалентів; проміжна ліквідність, яка враховує грошові кошти, їх еквіваленти та короткострокову дебіторську заборгованість; загальна ліквідність, що враховує всі оборотні активи підприємства, придатні для покриття зобов'язань.

Регулярний аналіз ліквідності та платоспроможності дозволяє підприємству ефективно управляти грошовими потоками, підтримувати стійкість фінансового стану та забезпечувати безперебійність операційної діяльності (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Оцінка платоспроможності та ліквідності ТОВ «ВМК-Україна»

Показники	2021р.	2022р.	2023р.	2023р. +,- до 2021р.	2023р. в% до 2021р.
«Грошові кошти та їх еквіваленти», тис. грн.	5321,0	4776,0	7692,0	2371,0	144,56
«Поточні фінансові інвестиції», тис. грн.	0,0	0,0	0,0	0,0	-
«Дебіторська заборгованість», тис. грн.	22073,0	20974,0	42509,0	20436,0	192,58
«Запаси підприємства», тис. грн.	202334,0	213491,0	205582,0	3248,0	101,61
«Поточні активи», тис. грн.	149406,0	159760,0	168063,0	18657,0	112,49
«Балансова вартість активів підприємства», тис. грн.	435129,0	450835,0	458230,0	23101,0	105,31
«Поточні зобов'язання», тис. грн.	203799,0	218734,0	224591,0	20792,0	110,20
«Оборотні активи підприємства», тис. грн.	233295,0	243029	258284,0	24989,0	110,71
«Поточні зобов'язання і забезпечення, короткострокові кредити банків», тис. грн.	203799,0	218734	224591,0	20792,0	110,20
«Власні обігові кошти підприємства», тис. грн.	29496,0	24295	33693,0	4197,0	114,23
«Маневреність власних обігових коштів»	0,18	0,20	0,23	0,05	126,55
«Коефіцієнт покриття загальний»	0,73	0,73	0,75	0,02	102,07
«Коефіцієнт швидкої ліквідності» (проміжний)	0,13	0,12	0,22	0,09	166,29
«Коефіцієнт абсолютної ліквідності» (платоспроможності)	0,03	0,02	0,03	0,01	131,18
«Частка обігових коштів у активах підприємства»	0,34	0,35	0,37	0,02	106,82
«Частка власних обігових коштів у покритті запасів»	14,58	11,38	16,39	1,81	112,42
«Коефіцієнт загальної ліквідності»	3,56	2,99	4,58	1,02	128,51

Як свідчать дані аналізу платоспроможності та ліквідності ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» за період 2021–2023 років, грошові кошти підприємства зросли на 44,5%, що є позитивним фактором для ліквідності. Оборотні активи

збільшилися на 10,7%, що свідчить про розширення фінансових можливостей підприємства для покриття поточних зобов'язань. Крім того, виявлено значне зростання дебіторської заборгованості. Її обсяг збільшився у 1,92 разу, з 22073 тис. грн. у 2021 році до 42509 тис. грн. у 2023 році. Основними причинами цього є незадовільна платіжна дисципліна споживачів та збільшення термінів оплати за відвантажену продукцію, особливо з боку торговельних мереж.

Це створило дефіцит обігових коштів для виробничої та операційної діяльності. Для фінансування робочого капіталу підприємству довелося збільшити обсяг позик на 10%, з 203799 тис. грн. у 2021 році до 224591 тис. грн. у 2023 році. У 2021 році сума власних обігових коштів становила (29496 тис. грн.), у 2022 році зменшилася до (24295 тис. грн.), але в 2023 році збільшилася до 33693 тис. грн. Це свідчить про певне покращення, хоча негативне значення вказує на дефіцит власного фінансування для поточної діяльності.

Коефіцієнт покриття загальний, який характеризує здатність поточних активів покривати поточні зобов'язання, залишався значно нижчим за нормативне значення (≥ 2) протягом аналізованого періоду від – 0,73 у 21 році до 0,75 у 23 році. Це свідчить про нестачу обігових коштів для повного покриття поточних боргів, що є критичною проблемою для забезпечення платоспроможності.

Таким чином здійснений аналіз платоспроможності показав, що підприємство стикається з проблемою значного зростання дебіторської заборгованості, що обмежує його грошовий потік і потребує залучення додаткових позикових коштів. Незважаючи на покращення обсягу власних обігових коштів у 2023 році, коефіцієнт покриття залишається на низькому рівні, що ставить під загрозу короткострокову фінансову стійкість підприємства. Для покращення платоспроможності необхідно посилити контроль за дебіторською заборгованістю, оптимізувати фінансову структуру та знизити залежність від позикового капіталу.

Аналіз ліквідності та платоспроможності ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» за 2021–2023 роки дозволяє зробити висновки про недостатність покриття поточних зобов'язань. Протягом аналізованого періоду поточні активи не покривали поточних зобов'язань, що підтверджується низькими значеннями коефіцієнтів ліквідності. Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2021 році становив 0,13 і зріс до 0,22 у 2023 році, що значно менше нормативного значення (0,7–1). Це свідчить про низьку здатність підприємства покривати короткострокові зобов'язання ліквідними активами. Коефіцієнт абсолютної ліквідності залишався стабільним на рівні 0,03 протягом 2021–2023 років, що набагато нижче нормативного значення ($\geq 0,2$). Це означає, що підприємство має обмежену можливість негайно погасити короткострокові зобов'язання. Частка обігових коштів у активах у 2021–2023 роках складала 34–37%, що свідчить про значну частку ліквідних активів у загальній вартості активів підприємства, але цього недостатньо для забезпечення фінансової стабільності. Частка власних обігових коштів у покритті запасів становила 16,39%, що значно нижче нормативного рівня (50%). Це свідчить про те, що підприємство може фінансувати лише невелику частку запасів власними обіговими коштами. Коефіцієнт загальної ліквідності зріс з 3,56 у 2021 році до 4,58 у 2023 році, що перевищує нормативне значення (1–2). Це свідчить про високу частку оборотних активів відносно поточних зобов'язань, проте це не вирішує проблеми з їх ліквідністю.

Дані аналізу показали, що ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» має суттєві проблеми з платоспроможністю та ліквідністю. Основними викликами є зростання дебіторської заборгованості, нестача власних обігових коштів для фінансування виробничої та операційної діяльності, низькі значення коефіцієнтів швидкої та абсолютної ліквідності, а також недостатність частки власних обігових коштів для покриття запасів. Попри високий коефіцієнт загальної ліквідності, підприємство не здатне забезпечити швидке та негайне покриття поточних зобов'язань.

Для підвищення ліквідності та платоспроможності підприємству необхідно: посилити контроль за дебіторською заборгованістю, зокрема покращити дисципліну платежів клієнтів; оптимізувати структуру активів для збільшення частки ліквідних ресурсів; зменшити залежність від короткострокових запозичень шляхом залучення додаткового власного капіталу; переглянути політику управління запасами та виробничими циклами для підвищення ефективності використання обігових коштів.

2.2. Оцінка ділової активності та прибутковості підприємства

Ділова активність підприємства є одним із основних чинників, що визначають його здатність залишатися конкурентоспроможним на ринку. Вона відображає, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси для генерування доходу та реалізації своїх виробничих і фінансових цілей. Одним із ключових аспектів для підвищення ділової активності є прискорення обороту активів, що можна досягти через ефективне управління запасами, активами та обіговим капіталом.

До основних відносних показників оцінки ділової активності відносять: коефіцієнт оборотності активів; коефіцієнт оборотності оборотного капіталу ; коефіцієнт ефективності вкладених коштів.

Оцінку ділової активності і руху грошових коштів ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» показано у таблиці 2.6.

Як свідчать дані таблиці, протягом 2021–2023 років дохід від реалізації продукції: зріс на 20% через збільшення обсягу виробництва та інфляційні процеси. Середній залишок оборотних активів збільшився на 10%. Залишки власних обігових коштів: зросли на 14%. Середня дебіторська заборгованість: зросла у 1,87 рази, що свідчить про погіршення платіжної дисципліни клієнтів.

Середня кредиторська заборгованість: зросла на 10%, що може свідчити про збільшення короткострокових зобов'язань підприємства.

Таблиця 2.6

**Оцінка ділової активності і руху грошових коштів у
ТОВ «ВМК-Україна»**

Показники	2021р.	2022р.	2023р.	2023р. +,- до 2021р.	2023р. в% до 2021р.
«Середня вартість основних засобів та інших необоротних активів», тис. грн.	201834,0	207806,00	199946,00	-1888,00	99,06
«Дохід від реалізації продукції», тис. грн.	400121,0	402921,00	482204,00	82083,00	120,51
«Дохід від реалізації продукції та інші доходи підприємства», тис. грн.	435541,0	446740,0	506354,0	70813,0	116,26
«Середні залишки оборотних активів», тис. грн.	233295,0	243029,0	258284,0	24989,0	110,71
«Середні залишки власних обігових коштів», тис. грн.	29496,0	24295,0	33693,0	4197,0	114,23
«Середнє значення дебіторської заборгованості», тис. грн.	20438,0	19539,0	38409,0	17971,0	187,93
«Середнє значення власного капіталу», тис. грн.	231330,0	232101,0	233639,0	2309,0	101,00
«Середнє значення кредиторської заборгованості», тис. грн.	203799,0	218734,0	224591,0	20792,0	110,20
«Середнє значення суми власного і залученого капіталу», тис. грн.	907324,5	995630,5	1155834,5	248510,0	127,39
«Коефіцієнт оборотності всього капіталу підприємства»	0,48	0,45	0,44	-0,04	91,26
«Коефіцієнт оборотності оборотних активів»	1,72	1,66	1,87	0,15	108,85
«Коефіцієнт оборотності власного капіталу»	1,88	1,92	2,17	0,28	115,11
«Коефіцієнт оборотності власних обігових коштів»	13,57	16,58	14,31	0,75	105,50
«Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості»	19,58	20,62	12,55	-7,02	64,13
«Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за продукцію, роботи, послуги»	1,96	1,84	2,15	0,18	109,36
«Оборотність обігових коштів підприємства»	0,58	0,60	0,54	-0,05	91,87
«Фондовіддача основних засобів та інших необоротних активів»	1,98	1,94	2,41	0,43	121,65

Аналіз оборотності активів виявив спад оборотності всього капіталу: з 0,48 до 0,44 (на 8,7%), що вказує на зниження ефективності використання всіх ресурсів підприємства. Спад коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості з 19,58 до 12,55 (на 45,9%) свідчить про затримку платежів з боку покупців. Також виявлено спад коефіцієнта оборотності обігових коштів з 0,58 до 0,54 (на 8,1%). Крім негативних тенденцій. Виявлено і позитивні зміни.

Зокрема, зростання оборотності оборотних активів з 1,72 до 1,87 (на 8,85%); зростання оборотності власного капіталу з 1,88 до 2,17 (на 15,3%). Це свідчить про ефективніше використання капіталу. Оборотність обігових коштів покращилася з 13,6 до 14,3 (на 5,5%). Оборотність кредиторської заборгованості: зросла на 9,36%. Фондовіддача основних засобів та інших необоротних активів підвищилася з 1,98 до 2,41 (на 21,65%).

Таким чином, оцінка ділової активності ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» показала загалом позитивні тенденції: зростання оборотності оборотних активів, власного капіталу, обігових коштів, а також підвищення фондовіддачі.

Разом з тим, негативні аспекти включають спад оборотності всього капіталу та дебіторської заборгованості, що знижує загальну ефективність фінансово-господарської діяльності. Протягом 2021–2023 років підприємство досягло зростання таких ключових фінансових показників: дохід від реалізації продукції зріс на 20% через збільшення обсягу виробництва та інфляційні процеси. Середній залишок оборотних активів збільшився на 10%. Залишки власних обігових коштів зросли на 14%. Середня дебіторська заборгованість зросла у 1,87 рази, що свідчить про погіршення платіжної дисципліни клієнтів.

Середня кредиторська заборгованість: зросла на 10%, що може свідчити про збільшення короткострокових зобов'язань підприємства. Аналіз оборотності активів виявив спад оборотності всього капіталу: з 0,48 до 0,44 (на 8,7%), що вказує на зниження ефективності використання всіх ресурсів підприємства. Спад коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості з 19,58

до 12,55 (на 45,9%) свідчить про затримку платежів з боку покупців. Позитивні зміни включають зростання оборотності оборотних активів з 1,72 до 1,87 (на 8,85%); зростання оборотності власного капіталу з 1,88 до 2,17 (на 15,3%), що свідчить про ефективніше використання капіталу. Оборотність обігових коштів покращилася з 13,6 до 14,3 (на 5,5%). Оборотність кредиторської заборгованості зросла на 9,36%. Фондовіддача основних засобів та інших необоротних активів підвищилася з 1,98 до 2,41 (на 21,65%).

Отже, оцінка ділової активності ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» виявила загалом позитивні тенденції, такі як зростання оборотності оборотних активів, власного капіталу, обігових коштів, а також підвищення фондовіддачі. Разом з тим, негативні аспекти включають спад оборотності всього капіталу та дебіторської заборгованості, що знижує загальну ефективність фінансово-господарської діяльності.

Основними для оцінки фінансової ефективності підприємства та його прибутковості є показники рентабельності.

До найважливіших показників рентабельності відносять: «рентабельність продукції»; «рентабельність продажу»; «рентабельність операційної діяльності»; «рентабельність власного капіталу»; «рентабельність активів»; «рентабельність основного капіталу».

Показники оцінки прибутковості і рентабельності ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» показано у таблиці 2.7.

Як показують дані таблиці, за аналізований період збільшилися: дохід від реалізації продукції з 400121 до 482204 тис. грн., або на 20%; собівартість реалізованої продукції – з 287320 до 372760 тис. грн., або на 29%. Прибуток від реалізації продукції зменшився з 112801 тис. грн. до 109444 тис. грн., або на 3%. Значно зменшилися доходи від операційної діяльності – з 35420 тис. грн. до 24150 тис. грн., або на 21,82%; витрати на збут – з 28456 тис. грн. до 24181 тис. грн., або на 15,02% та інші операційні витрати. Це сприяло збільшенню: прибутку від операційної діяльності з 49236 до 66545 тис. грн., або у 3,4 рази;

прибутку від звичайної діяльності з 58 до 214,0 млн. грн., або на 35%; чистого прибутку підприємства – з 39665 тис. грн. до 51917 тис. грн., або на 30%.

Таблиця 2.7

Оцінка прибутковості та рентабельності ТОВ «ВМК-Україна»

Показники	2021р.	2022 р.	2023 р.	2023р. +,- до 2021р.	2023р. в% до 2021р.
Дохід від реалізації продукції	400121	402921,0	482204,00	82083,00	120,51
Повна собівартість реалізованої продукції	287320	293840,0	372760,00	85440,00	129,74
Прибуток від реалізації продукції	112801	109081,0	109444,00	-3357,00	97,02
Доходи від операційної діяльності	35420	43819,00	24150,00	-11270,0	68,18
Адміністративні витрати	29320	29191,00	29463,00	143,00	100,49
Витрати на збут	28456,0	29558,00	24181,00	-4275,0	84,98
Інші операційні витрати	41209,0	89384,00	13405,00	-27804,0	32,53
Прибуток від операційної діяльності	49236,0	4767,00	66545,00	17309,00	135,16
Прибуток після сплати податків і дивідендів на привілейовані акції	48372,00	3952,00	65643,00	17271,00	135,70
Прибуток від звичайної діяльності	48372,0	3952,00	65643,00	17271,00	135,70
Чистий прибуток	39665,0	1538,00	51917,00	12252,00	130,89
Середньорічна величина нематеріальних активів	7,00	9,00	9,00	2,00	128,57
Середньорічна величина активів	435129	450835,0	458230,00	23101,00	105,31
Середня величина власного капіталу	231330	232101,0	233639,00	2309,00	101,00
Середня величина основного капіталу	201834	207806,0	199946,00	-1888,00	99,06
Середня величина капіталу підприємства	435129	450835,0	458230,00	23101,00	105,31
Рентабельність продажу	28,19	27,07	22,70	-5,50	80,51
Рентабельність продукції	39,26	37,12	29,36	-9,90	74,79
Рентабельність операційної діяльності	21,91	10,99	20,62	-1,29	94,10
Рентабельність активів	11,12	0,88	14,33	3,21	128,86
Рентабельність власного капіталу	17,15	0,66	22,22	5,07	129,60
Рентабельність основного капіталу	19,65	0,74	25,97	6,31	132,12

Відповідно, протягом 2021 - 2023 років у ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» спостерігається прибуткова діяльність, а показники рентабельності продажу становили 28,19% у 2021 році та знизилися до 22,7% у 2023 році. Рентабельність продукції за аналізований період зменшилася з 39,26% до 29,36%; операційної діяльності – з 21,91 до 20,6%.

Також слід відмітити зростання показників активів, за аналізований період – з 11,12 до 14,33%; власного капіталу – з 17,15 до 22,22%; основного капіталу – з 19,65 до 25,97. Таким чином, прибуткова і рентабельна діяльність з виробництва і продажу продукції, операційної діяльності, активів, власного і основного капіталу – свідчать про ефективність господарювання ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» протягом 2021 - 2023 років.

Висновки до розділу 2

ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» демонструє загалом прийнятний рівень автономії та фінансової стабільності, однак спостерігається зростання залежності від позикових коштів і зниження стабільності. Також суттєвим недоліком є низький рівень маневреності власних коштів, що може обмежувати фінансову гнучкість підприємства в умовах змін економічного середовища.

Дані аналізу показали, що ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» має суттєві проблеми з платоспроможністю та ліквідністю. Основними викликами є зростання дебіторської заборгованості, нестача власних обігових коштів для фінансування виробничої та операційної діяльності, низькі значення коефіцієнтів швидкої та абсолютної ліквідності, а також недостатність частки власних обігових коштів для покриття запасів. Попри високий коефіцієнт загальної ліквідності, підприємство не здатне забезпечити швидке та негайне покриття поточних зобов'язань.

Для підвищення ліквідності та платоспроможності підприємству необхідно: посилити контроль за дебіторською заборгованістю, зокрема

покращити дисципліну платежів клієнтів; оптимізувати структуру активів для збільшення частки ліквідних ресурсів; зменшити залежність від короткострокових запозичень шляхом залучення додаткового власного капіталу; переглянути політику управління запасами та виробничими циклами для підвищення ефективності використання обігових коштів.

Оцінка ділової активності ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» показала загалом позитивні тенденції: зростання оборотності оборотних активів, власного капіталу, обігових коштів, а також підвищення фондівіддачі. Разом з тим, негативні аспекти включають спад оборотності всього капіталу та дебіторської заборгованості, що знижує загальну ефективність фінансово-господарської діяльності.

Оцінка ділової активності ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» виявила загалом позитивні тенденції, такі як зростання оборотності оборотних активів, власного капіталу, обігових коштів, а також підвищення фондівіддачі. Разом з тим, негативні аспекти включають спад оборотності всього капіталу та дебіторської заборгованості, що знижує загальну ефективність фінансово-господарської діяльності.

Відповідно, протягом 2021 - 2023 років у ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» спостерігається прибуткова діяльність, а показники рентабельності продажу становили 28,19% у 2021 році та знизилися до 22,7% у 2023 році. Рентабельність продукції за аналізований період зменшилася з 39,26% до 29,36%; операційної діяльності – з 21,91 до 20,6%. Також слід відмітити зростання показників активів, за аналізований період – з 11,12 до 14,33%; власного капіталу – з 17,15 до 22,22%; основного капіталу – з 19,65 до 25,97. Таким чином, прибуткова і рентабельна діяльність з виробництва і продажу продукції, операційної діяльності, активів, власного і основного капіталу – свідчать про ефективність господарювання ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» протягом 2021 - 2023 років.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА ЗАСОБАМИ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ

3.1. Напрями покращення управління фінансовим станом підприємства засобами фінансової діагностики

Основними завданнями покращення фінансового управління підприємством є розробка та впровадження заходів, спрямованих на оперативне відновлення платоспроможності та забезпечення стабільного рівня фінансової стійкості. Ці завдання визначають принципи, на яких повинна ґрунтуватися система вдосконалення фінансового управління підприємства: моніторинг фінансового стану підприємства; планування, прогнозування, аналіз і оперативне управління фінансовою діяльністю; визначення пріоритетності показників кризових явищ залежно від ступеня їх загрози для фінансової стабільності підприємства; своєчасне і відповідне реагування на кризові ситуації у фінансовій сфері; узгодженість заходів із рівнем реальної загрози для фінансового стану підприємства; максимальне використання внутрішніх ресурсів для виходу з кризового стану; орієнтація на досягнення максимальної ефективності організаційних процедур фінансового оздоровлення (санації).

Під час діагностики передкризового фінансового стану підприємства фінансовий менеджмент розглядається як «управління за слабкими сигналами» і спрямовується переважно на попереджувальні заходи [28, с. 19].

Система профілактичних заходів превентивного характеру повинна включати: зменшення масштабів інвестицій у ризиковані напрями фінансової діяльності; посилення заходів із внутрішнього та зовнішнього страхування фінансових ризиків; позбавлення від зайвих або невикористовуваних активів для формування додаткових фінансових резервів; конвертацію дебіторської

заборгованості та інших грошових еквівалентів у ліквідну форму [15; 4; 19; 28; 22].

Профілактика фінансової кризи передбачає реалізацію заходів, рішення яких мають відповідати таким принципам: «усунення зайвого», «оптимізація структури організації», «забезпечення довгострокової фінансової стабільності» [22, с. 410].

Управління фінансовим станом підприємства має орієнтуватися на досягнення таких стратегічних цілей: ліквідація неплатоспроможності; відновлення фінансової стійкості; створення фінансових умов для стійкого розвитку підприємства у довгостроковій перспективі [34; 22; 2; 27; 8; 5; 28; 11].

Стабілізаційна програма, спрямована на усунення неплатоспроможності підприємства, включає ряд заходів: збільшення обсягу грошових коштів для покриття термінових зобов'язань; скорочення короткострокових зовнішніх і внутрішніх фінансових зобов'язань; оптимізація витрат.

Збільшенню обсягу грошових коштів для покриття термінових зобов'язань сприятимуть: прискорення інкасації або продажу дебіторської заборгованості, скорочення періоду надання товарного кредиту [17, с. 112]; зменшення страхових запасів товарно-матеріальних цінностей та уцінка малоліквідних активів до рівня ринкової ціни з подальшим їх продажем [1]; продаж короткострокових фінансових вкладень і зниження обсягу довгострокових високоліквідних інвестицій; проведення операцій зворотного лізингу, коли основні засоби продаються лізингодавцю з укладанням договору фінансового лізингу; реалізація нерентабельних виробництв [1]; здача в оренду надлишкових виробничих і адміністративних площ.

Скорочення короткострокових зовнішніх і внутрішніх фінансових зобов'язань можна досягнути за рахунок використання таких заходів: пролонгація короткострокових кредитів і реструктуризація кредитного портфеля з переведенням частини його складових у довгострокові інструменти; відстрочка платежів за окремими видами кредиторської заборгованості;

зниження витрат на закупівлю матеріалів, обладнання та адміністративні витрати; оптимізація складських залишків готової продукції [16, с. 163].

Оптимізації витрат можна досягнути за рахунок запровадження таких заходів: перегляд кадрового складу та зменшення фонду заробітної плати; використання менш витратних виробничих компонентів; впровадження ресурсозберігаючих технологій для економії на сировині [17, с. 120].

Відновлення фінансової стійкості у середньостроковій перспективі, може бути досягнуто завдяки: припиненню випуску нерентабельної продукції як етапу оптимізації виробничої діяльності; реструктуризації кредиторської заборгованості (розстрочка, продаж, обмін) [21, с. 413]; зменшенню інвестиційної активності; оптимізації цінової політики та зниженню собівартості продукції; оновленню дивідендної політики відповідно до фінансових обмежень для збільшення чистого прибутку, спрямованого на розвиток виробництва [22, с. 109]; скороченню або відмові від соціальних програм, що фінансуються з прибутку.

До заходів із відновлення фінансової стійкості можна додати можливість конвертації боргів у статутний капітал, що реалізується шляхом розширення статутного фонду або передачі власниками частини своєї частки (пакета акцій) [13, с. 56].

Заходи для досягнення фінансової рівноваги в довгостроковій перспективі включають: прискорення оборотності поточних активів; використання ефективних матеріальних ресурсів для зниження собівартості продукції [14, с. 165]; впровадження сучасних технологій для виробництва конкурентоспроможної продукції; залучення інструментів фондового ринку для підвищення доходів від позареалізаційної діяльності [17, с. 148].

Ряд дослідників рекомендує посилити увагу до маркетингових стратегій [2; 25; 26; 28].

Фінансова стійкість у довгостроковій перспективі досягається за рахунок: зростання грошового потоку, що забезпечує умови для самофінансування; зменшення залежності від кредитних ресурсів.

У процесі вибору конкретних шляхів фінансового оздоровлення слід враховувати: галузеву специфіку; витрати на впровадження методів; стадію життєвого циклу підприємства; регіональні особливості, місцеве законодавство та можливості бюджетного фінансування [21, с. 49].

Комплексом заходів для покращення фінансово-економічного стану підприємства, що здійснюється юридичними та фізичними особами з метою уникнення банкрутства та підвищення конкурентоспроможності є санація. [3, с. 180]. Основними формами санації виступають: реорганізація боргів; реорганізація підприємства.

Реорганізацію боргів можна здійснити за рахунок погашення цільових банківських кредитів [31, с. 414]; надання підприємству державні гарантії за кредитами; погашення боргу коштами бюджету; оренда підприємства-боржника (для державних підприємств); списання частини боргу кредитором-санатором.

Таким чином, напрямки покращення управління фінансовим станом підприємства зосереджуються на оперативному відновленні платоспроможності, забезпеченні фінансової стійкості та створенні умов для стійкого зростання. Ключова роль у цьому процесі належить використанню внутрішніх резервів фінансової стабілізації.

Для аналізованого ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» можна запропонувати наступні напрями покращення управління фінансовим станом: покращення платоспроможності та ліквідності; фінансової стабілізації; забезпечення стійкого розвитку.

Покращення платоспроможності і ліквідності можна здійснити за рахунок: оптимізації дебіторської заборгованості, скорочення її обсягів,

впровадження системи факторингу; диверсифікації джерел фінансування за рахунок залучення зовнішніх інвестицій, кредитів.

Заходи по фінансовій стабілізації товариства мають включати: впровадження системи бюджетування для прогнозування та контролю фінансових потоків; зменшення витрат на операційну діяльність, зокрема, через зниження собівартості продукції.

Забезпечити стійкий розвиток ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» можна за рахунок: збільшення частки прибуткових виробів у товарному асортименті; запровадження гнучкої цінової політики для збільшення обсягів реалізації; оптимізації управління оборотними активами; скорочення циклу оборотності капіталу; підвищення ефективності використання власних обігових коштів; запровадження сучасних технологій для збільшення продуктивності.

Таким чином, ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» має позитивну динаміку розвитку, проте потребує суттєвого покращення в управлінні обіговими коштами, ліквідністю та діловою активністю. Застосування запропонованих заходів дозволить підприємству покращити фінансовий стан, підвищити прибутковість та забезпечити стійке зростання в майбутньому.

3.2. Формування фінансової стратегії підприємства

Напрями покращення управління фінансовим станом підприємства, пов'язані із формуванням його фінансової стратегії, що базується на аналізі зовнішніх і внутрішніх умов функціонування підприємства.

При цьому слід виділяти основні компоненти, що мають вирішальний вплив на фінансовий стан підприємства. Дані компоненти включають:

1. Дотримання оптимального балансу між бажанням отримати максимальний прибуток і зберегти фінансову стійкість;

2. Здатність формувати фінансові ресурси в такій необхідній кількості, яка б дозволила забезпечити фінансову рівновагу в короткостроковому і довгостроковому періодах;

3. Можливість підвищити ефективність застосування фінансового потенціалу;

4. Здійснити оптимізацію, для того щоб співвіднести ризики і прибутковість за видами діяльності.

Вітчизняні і зарубіжні економісти, при розгляді питань покращення управління фінансовим станом підприємства, акцентують увагу на важливості того, щоб здійснити поглиблене дослідження зовнішнього і внутрішнього середовища. Для цього слід проаналізувати загрози і можливості, сильні і слабкі сторони підприємства, використовуючи SWOT – аналіз. Крім SWOT – аналізу, можна використовувати і інші види діагностики, зокрема: рейтингові методики, системи бальних оцінок, факторні моделі.

Фінансова стратегія є важливим інструментом для забезпечення сталого розвитку підприємства. Її ефективність залежить від якісного аналізу фінансових і операційних результатів, а також вміння збалансувати потенціал зростання з доступними ресурсами. Одним із інструментів такого аналізу є матриця фінансових стратегій Франсона–Романе, яка дозволяє оцінювати фінансовий стан підприємства, прогнозувати можливі зміни та планувати дії для покращення.

Основні показники методу Франсона–Романе: результат господарської діяльності (РГД); результат фінансової діяльності (РФД); результат фінансово-господарської діяльності (РФГД).

Результат господарської діяльності (РГД) визначає можливості самофінансування розвитку підприємства і розраховується за формулою:

$$\text{РГД} = \text{БР} - \Delta \text{ФЕП} - \Delta \text{ОФ} + \text{ІД}, \text{ де}$$

БР: Чистий дохід від реалізації продукції (форма №2, рядок 2000, графа 3).

ΔФЕП: Зміна собівартості реалізованої продукції (форма №2, різниця між рядком 2050 графа 3 і графа 4).

ΔОФ: Зміна первісної вартості основних засобів (форма №1, різниця між рядком 1011 графа 4 і графа 3).

ІД: Інші доходи (форма №2, рядок 2120, графа 3).

Результат фінансової діяльності (РФД) показує зміну обсягу заборгованості підприємства, враховуючи фінансові витрати, податкові виплати, дивіденди і розраховується за формулою:

$$\text{РФД} = \Delta\text{ПК} - \text{Вф} - \text{ПП} - \text{Д} + \text{Дук} - \text{Вук} - \text{ФІд} + \text{Дф}$$

ΔПК: Зміна позичкового капіталу (форма №1, рядки 1595 і 1695).

Вф: Фінансові витрати (форма №2, рядок 2250).

ПП: Податок на прибуток (форма №2, рядок 2300).

Д: Виплачені дивіденди (форма №3, рядок 3355).

Дук: Дохід від участі в капіталі (форма №2, рядок 2200).

Вук: Втрати від участі в капіталі (форма №2, сума рядків 2250 і 2270).

ФІд: Довгострокові фінансові інвестиції (форма №1, сума рядків 1030 і 1035).

Дф: Інші фінансові доходи (форма №2, рядок 2220).

Результат фінансово-господарської діяльності (РФГД) - узагальнює фінансові та господарські результати діяльності підприємства і розраховується за формулою: $\text{РФГД} = \text{РГД} + \text{РФД}$. Позитивне значення свідчить про наявність у підприємства вільних коштів для інвестицій і розвитку, тоді як негативне – про нестачу коштів і ризик ліквідних ускладнень.

За допомогою застосування матриці Франсона–Романе можна здійснити аналіз поточного стану підприємства, що включає оцінку фінансового ризику на основі ключових показників; прогнозування; стратегічне планування.

Метод Франсона–Романе характеризує комплексний підхід щодо оцінки фінансового стану підприємства і формування стратегії його розвитку. За отриманими результатами підприємство може підкоригувати фінансову

стратегію у відповідності зі змінами ринкових умов, забезпечити своє стабільне функціонування оптимізувавши фінансові потоки, підвищити свою конкурентоспроможність та фінансову стійкість у довгостроковій перспективі.

Матриця фінансової стратегії Франсона–Романе дозволяє розподілити фінансові стани підприємства на квадранти, що характеризують його поточне положення та потенційні шляхи розвитку. Матриця фінансової стратегії Франсона–Романе показана в таблиці 3.1. Розташування підприємства в одному з квадрантів визначає його фінансовий ризик, рівень ліквідності, а також перспективи змін. Зони матриці включають: зону рівноваги (квадранти 1, 2, 3); зону успіхів (квадранти 4, 5, 6); зону дефіцитів (квадранти 7, 8, 9).

Зона рівноваги відображає стійкий стан підприємства, коли ресурси використовуються ефективно, а рівень фінансового ризику є прийнятним. Зона успіхів показує позитивний розвиток фінансової діяльності: створюються ліквідні засоби, ризик мінімальний. Зона дефіцитів - відображає кризовий стан: негативні значення показників, споживання ліквідних засобів перевищує їх створення.

Таблиця 3.1

Матриця фінансових стратегій

Показники	РФД < 0	РФД → 0	РФД > 0
РГД > 0	1. Батько сімейства РФГД → 0	4. Рантьє РФГД > 0	6. Материнське товариство РФГД >> 0
РГД → 0	7. Епізодичний дефіцит РФГД < 0	2. Стійка рівновага РФГД → 0	5. Атака РФГД > 0
РГД < 0	9. Кризовий стан РФГД << 0	8. Дилема РФГД < 0	3. Хитка рівновага РФГД → 0

Примітка. Складено за джерелом [1, с. 82].

Таким чином, матриця Франсона–Романе надає підприємству не лише оцінку його поточного стану, а й визначає можливі шляхи покращення, що робить її ефективним інструментом стратегічного управління.

Висновки до розділу 3

Основними завданнями покращення фінансового управління підприємством є розробка та впровадження заходів, спрямованих на оперативне відновлення платоспроможності та забезпечення стабільного рівня фінансової стійкості.

Напрямки покращення управління фінансовим станом підприємства зосереджуються на оперативному відновленні платоспроможності, забезпеченні фінансової стійкості та створенні умов для стійкого зростання. Ключова роль у цьому процесі належить використанню внутрішніх резервів фінансової стабілізації.

Покращення платоспроможності і ліквідності можна здійснити за рахунок: оптимізації дебіторської заборгованості, скорочення її обсягів, впровадження системи факторингу; диверсифікації джерел фінансування за рахунок залучення зовнішніх інвестицій, кредитів.

Заходи по фінансовій стабілізації товариства мають включати: впровадження системи бюджетування для прогнозування та контролю фінансових потоків; зменшення витрат на операційну діяльність, зокрема, через зниження собівартості продукції.

За допомогою застосування матриці Франсона–Романе можна здійснити аналіз поточного стану підприємства, що включає оцінку фінансового ризику на основі ключових показників; прогнозування; стратегічне планування. Матриця Франсона–Романе надає підприємству не лише оцінку його поточного стану, а й визначає можливі шляхи покращення, що робить її ефективним інструментом стратегічного управління.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Суть управління фінансовим станом підприємства полягає у здійсненні безперервного та ефективного моніторингу, спрямованого на досягнення короткострокових, середньострокових і довгострокових цілей, запланованих як на поточний, так і на майбутній періоди.

Цей процес є складним і багатоаспектним, а його кінцевим результатом стає поліпшення фінансових показників, забезпечення стійкого розвитку та поступове зростання ринкової вартості підприємства. Завдяки моніторингу та використанню різних методів оцінки фінансового стану, фінансові менеджери можуть ухвалювати обґрунтовані та своєчасні рішення щодо управління фінансовими активами й залучення ресурсів на вигідних умовах. Це дозволяє адаптувати фінансове управління до умов економічної нестабільності шляхом впровадження різноманітних управлінських моделей.

Для ефективного управління фінансовим станом необхідна комплексна оцінка, яка охоплює аналіз таких ключових аспектів, як: майновий стан; ліквідність та платоспроможність; фінансова стійкість та стабільність; ділова активність; прибутковість.

Така всебічна оцінка дозволяє об'єктивно оцінити як поточні, так і потенційні можливості розвитку підприємства, визначити потребу у додаткових ресурсах, а також прийняти оптимальні управлінські рішення. У результаті це сприяє підвищенню фінансових результатів, покращенню конкурентоспроможності та досягненню поставлених цілей на всіх рівнях управління.

ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» демонструє загалом прийнятний рівень автономії та фінансової стабільності, однак спостерігається зростання залежності від позикових коштів і зниження стабільності. Також суттєвим недоліком є низький рівень маневреності власних коштів, що може обмежувати фінансову гнучкість підприємства в умовах змін економічного середовища.

ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» має суттєві проблеми з платоспроможністю та ліквідністю. Основними викликами є зростання дебіторської заборгованості, нестача власних обігових коштів для фінансування виробничої та операційної діяльності, низькі значення коефіцієнтів швидкої та абсолютної ліквідності, а також недостатність частки власних обігових коштів для покриття запасів. Попри високий коефіцієнт загальної ліквідності, підприємство не здатне забезпечити швидке та негайне покриття поточних зобов'язань.

Для підвищення ліквідності та платоспроможності підприємству необхідно: посилити контроль за дебіторською заборгованістю, зокрема покращити дисципліну платежів клієнтів; оптимізувати структуру активів для збільшення частки ліквідних ресурсів; зменшити залежність від короткострокових запозичень шляхом залучення додаткового власного капіталу; переглянути політику управління запасами та виробничими циклами для підвищення ефективності використання обігових коштів.

Оцінка ділової активності ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» показала загалом позитивні тенденції: зростання оборотності оборотних активів, власного капіталу, обігових коштів, а також підвищення фондівіддачі. Разом з тим, негативні аспекти включають спад оборотності всього капіталу та дебіторської заборгованості, що знижує загальну ефективність фінансово-господарської діяльності. Протягом 2021–2023 років підприємство досягло зростання таких ключових фінансових показників: дохід від реалізації продукції зріс на 20% через збільшення обсягу виробництва та інфляційні процеси. Середній залишок оборотних активів збільшився на 10%. Залишки власних обігових коштів зросли на 14%. Середня дебіторська заборгованість зросла у 1,87 рази, що свідчить про погіршення платіжної дисципліни клієнтів.

Середня кредиторська заборгованість: зросла на 10%, що може свідчити про збільшення короткострокових зобов'язань підприємства. Аналіз оборотності активів виявив спад оборотності всього капіталу: з 0,48 до 0,44 (на 8,7%), що вказує на зниження ефективності використання всіх ресурсів

підприємства. Спад коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості з 19,58 до 12,55 (на 45,9%) свідчить про затримку платежів з боку покупців. Позитивні зміни включають зростання оборотності оборотних активів з 1,72 до 1,87 (на 8,85%); зростання оборотності власного капіталу з 1,88 до 2,17 (на 15,3%), що свідчить про ефективніше використання капіталу. Оборотність обігових коштів покращилася з 13,6 до 14,3 (на 5,5%). Оборотність кредиторської заборгованості зросла на 9,36%. Фондовіддача основних засобів та інших необоротних активів підвищилася з 1,98 до 2,41 (на 21,65%).

Протягом 2021-2023 років у ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» спостерігається прибуткова діяльність, а показники рентабельності продажу становили 28,19% у 2021 році та знизилися до 22,7% у 2023 році. Рентабельність продукції за аналізований період зменшилася з 39,26% до 29,36%; операційної діяльності – з 21,91 до 20,6%. Також слід відмітити зростання показників активів, за аналізований період – з 11,12 до 14,33%; власного капіталу – з 17,15 до 22,22%; основного капіталу – з 19,65 до 25,97.

Напрямки покращення управління фінансовим станом підприємства зосереджуються на оперативному відновленні платоспроможності, забезпеченні фінансової стійкості та створенні умов для стійкого зростання. Ключова роль у цьому процесі належить використанню внутрішніх резервів фінансової стабілізації.

Для аналізованого ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» можна запропонувати наступні напрями покращення управління фінансовим станом: покращення платоспроможності та ліквідності; фінансової стабілізації; забезпечення стійкого розвитку.

Покращення платоспроможності і ліквідності можна здійснити за рахунок: оптимізації дебіторської заборгованості, скорочення її обсягів, впровадження системи факторингу; диверсифікації джерел фінансування за рахунок залучення зовнішніх інвестицій, кредитів.

Заходи по фінансовій стабілізації товариства мають включати: впровадження системи бюджетування для прогнозування та контролю фінансових потоків; зменшення витрат на операційну діяльність, зокрема, через зниження собівартості продукції.

Забезпечити стійкий розвиток ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» можна за рахунок: збільшення частки прибуткових виробів у товарному асортименті; запровадження гнучкої цінової політики для збільшення обсягів реалізації; оптимізації управління оборотними активами; скорочення циклу оборотності капіталу; підвищення ефективності використання власних обігових коштів; запровадження сучасних технологій для збільшення продуктивності.

Таким чином, ТОВ «ВМК-УКРАЇНА» має позитивну динаміку розвитку, проте потребує суттєвого покращення в управлінні обіговими коштами, ліквідністю та діловою активністю. Застосування запропонованих заходів дозволить підприємству покращити фінансовий стан, підвищити прибутковість та забезпечити стійке зростання в майбутньому.

Основними завданнями покращення фінансового управління підприємством є розробка та впровадження заходів, спрямованих на оперативне відновлення платоспроможності та забезпечення стабільного рівня фінансової стійкості.

Матриця Франсона–Романе надає підприємству не лише оцінку його поточного стану, а й визначає можливі шляхи покращення, що робить її ефективним інструментом стратегічного управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення. Актуальні проблеми економіки. 2012. № 9. С. 86 - 95.
2. Базілінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.]. К.: Центр учбової літератури, 2009. 328 с.
3. Білик М.Д., Котов І.Л. Фінансовий стан підприємства: теорія, методика. Формування ринкових відносин в Україні. 2013. № 5. С. 86 - 92.
4. Бланк І.А. Управління фінансовими ресурсами підприємства: навч. посіб. К.: Ельга, 2011. 574 с.
5. Бодруг Т.М., Гаватюк Л.С. Сутність аналізу та управління фінансовим станом підприємств України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. №22. С. 20 - 24.
6. Бруханський Р., Спільник І. Цифровий облік: поняття, витоки та актуальний дискурс. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації: міжнар. наук. журн. 2020. Вип. 3-4. С. 7 - 20.
7. Гриценко Т.В., Бровка Л.І. Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовим станом підприємства в сучасних. Молодий вчений. 2018. №9. С. 465 - 469.
8. Дем'яненко М.Я. Фінансовий словник-довідник/ М.Я. Дем'яненко, Ю.Я. Лузан та ін. за редакцією Дем'яненка М.Я. К.: ІАЕУААН, 2005. 507 с.
9. Карачарова К.А., Наливайко Л.В. Сутність та особливості управління фінансовим станом підприємства. ТНЕУ; редкол.: В.А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль: «Економічна думка», 2016. Т. 23. № 2. С. 126 - 130.
10. Кизим М.О., Забродський В.А., Зінченко В.А., Копчак Ю.С. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства: монографія. Харків: «ІНЖЕК», 2003. 144 с.
11. Кириленко О. П. Фінанси (Теорія та вітчизняна практика): навч. посібн. Тернопіль: Економічна думка, 2000. 243 с.

12. Козаченко Г. В. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства: навчальний посібник. Київ: Лібра, 2012. 320 с.
13. Корнєва Н.О., Шаповалова І.О. Шляхи покращення фінансового стану підприємства, 2013. Випуск 5.1. (97). С. 55 - 60.
14. Коробов М.Я. Фінанси промислових підприємств: підруч. для студ. екон. вузів і факультетів. К.: Либідь, 2010. 160 с.
15. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств. Київ: Знання, 2000. 378 с.
16. Костирко Р.О. Фінансовий аналіз: [навч. посіб.] / Р.О. Костирко. Х.: Фактор, 2007. 784 с.
17. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий аналіз: [підручник]. К.: Центр учбової літератури, 2008. 392 с.
18. Литвин Б.М. Фінансовий аналіз: [навч. посіб.] /Б.М. Литвин, М.В. Стельмах. К.: Хай Тек Прес, 2008. 336 с.
19. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності підприємств в умовах інституційних трансформацій : монографія / Р. Ф. Бруханський, П. Р. Пуцентейло [та ін.]. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2017. 388 с.
20. Олійник Л.В. Стратегічні напрямки забезпечення фінансової стабільності підприємства. Фінанси, облік, банки. 2017. С. 118 - 124.
21. Павловська О.В. Фінансовий аналіз: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення. К.: КНЕУ, 2010. 388 с.
22. Пархоμεць М.К., Гудак В.В. Організаційно-економічний механізм забезпечення дохідності сільськогосподарських підприємств: теорія, методика, практика: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 256 с.
23. Пархоμεць М.К., Пуцентейло П.Р. Уніят Л.М. Поняття, суть інновацій та технологічні уклади інноваційного розвитку агропромислового бізнесу. Інноваційна економіка. 2019. № 5-6 (80). С. 41 - 46.

24. Пархоμεць М.К., Уніят Л.М. Аналіз ефективності інвестицій на підприємствах молочної промисловості: Організація та методика. Тернопіль: Економічна думка, 2006. 223 с.
25. Поддєрьогін А. М. Фінансова стійкість підприємств в економіці України: підручник. Київ: КНЕУ, 2011. 184 с.
26. Прокопенко І.Ф. Курс економічного аналізу: підручник для студентів ВНЗ / І.Ф. Прокопенко, В.І. Ганін, З.Ф. Петряєва. Харків: Легас, 2004. 266 с.
27. Пуцентейло П.Р., Уніят Л., Чорна Н. Інвестиційно-інноваційне забезпечення розвитку підприємств аграрної сфери в умовах конкурентного середовища. Економічний дискурс. 2020. Випуск 4. С. 111 - 127.
28. Римар О.Г., Васьків Д.І. Фінансовий контроль боргових зобов'язань підприємства. Збірник тез III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Слобожанські наукові читання: соціально-економічні та гуманітарно-правові виміри». 24 - 25 жовтня 2024р. НТУ «ХПІ».
29. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2010. 662 с.
30. Сіліна І.В., Хацер М.В. Управління фінансовим станом підприємства в кризових умовах. Економіка та держава. 2015. №11. С. 85 - 88.
31. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2003. 554 с.
32. Уніят Л.М., Васьків Д.І., Поліщук Д.М. Управління фінансовим станом підприємства в Україні. Збірник тез доповідей XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансове та інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки бізнесу в умовах воєнної економіки та повоєнного відновлення: виклики та перспективи». 15 листопада 2024. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова.
33. Філімоненков О.С. Фінанси підприємства: навч. посібник. Київ: Кондор, 2005. 400 с.

34. Фінанси агропромислового виробництва: навч. посіб. / за ред. М.К. Пархомця. Тернопіль: ТНЕУ, 2015. 404 с.
35. Фінанси підприємств: підручник / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.]; кер. кол. авт. і наук. ред. А. М. Поддєрьогін; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». 8-ме вид., перероб. та допов. Київ: КНЕУ, 2013. 520 с.
36. Фінансовий аналіз: [навч. посіб.] / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька; вид. 2е, без змін. К.: КНЕУ, 2009. 592 с.
37. Фролова Т.О. Фінансовий аналіз: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення / Т.О. Фролова. К.: Видавництво європейського університету, 2011. 253 с.
38. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підруч. / К.: Центр учбової літератури, 2009. 566 с.
39. Чемчикаленко Р.А., Сукрушева Г.О., Ткаченко А.Ю. Теоретичні основи управління фінансовим станом підприємства. Гроші, фінанси і кредит. 2019. С. 350 - 354.
40. Чепка В. В., Свідерська І. М., Гавриленко Ю.О. Фінансовий стан підприємства: теоретичні основи. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 19 - 20. С. 96 - 102.
41. Чорна Н. П. Аналітичний інструментарій управління інноваціями: навчальний посібник. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2022. 214с.
42. Чорна Н.П., Уніят Л.М. Теоретичні аспекти поняття бізнес-процесів, їх класифікація в діяльності підприємств. Інноваційна економіка. 2022. №4. (92) С. 46-54.
43. Чорний Р.С., Чорна Н.П., Бердей І.І. Активізація інвестиційної діяльності України в умовах економіко-політичної нестабільності. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. № 3. 2018. С. 114 - 120.
44. Яворський А.А. Управління фінансовим станом підприємства в кризових умовах. Економіка і суспільство. 2016. Випуск 6. С. 242 - 248.

АНОТАЦІЯ

Васьків Д. Управління фінансовим станом підприємства засобами фінансової діагностики. – Рукопис.

Дослідження на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування», освітньо-професійна програма «Бізнес-аналітика та управління інноваційними системами». Західноукраїнський національний університет, Тернопіль, 2024.

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню теоретико-методичних засад управління фінансовим станом підприємства. В дослідженні висвітлено теоретичні засади управління фінансовим станом підприємства. Виокремлено основні підходи, методи та способи управління фінансовим станом підприємства. Розглянуто організаційно-економічну характеристику та особливості функціонування ТОВ «ВМК-Україна». Здійснено аналіз та оцінку фінансового стану досліджуваного підприємства. Розроблено пропозиції по покращенню управління фінансовим станом ТОВ «ВМК-Україна». Запропоновано модель формування фінансової стратегії підприємства.

ANNOTATION

Vaskiv D. Management of the financial state of the enterprise by means of financial diagnostics. - Manuscript.

Study on the degree of higher education «Master's degree» in the specialty 071 «Accounting and Taxation», educational and professional program «Business analytics and management of innovative systems». West Ukrainian National University, Ternopil, 2024.

The qualification work is devoted to the study of the theoretical and methodological principles of managing the financial condition of an enterprise. The study highlights the theoretical principles of managing the financial condition of an enterprise. The main approaches, methods and methods of managing the financial condition of an enterprise are identified. The organizational and economic characteristics and features of the functioning of LLC «VMK-Ukraine» are considered. An analysis and assessment of the financial condition of the enterprise under study is carried out. Proposals are developed to improve the management of the financial condition of LLC «VMK-Ukraine». A model for forming the financial strategy of the enterprise is proposed.